

De Nijmeegse Vredesweek van 15 tot 23 september 2012

van de Raad van Levensbeschouwing en Religie Nijmegen
samen met de Raad van Kerken Nijmegen e.o.

Verslag van de openingsplechtigheid op zaterdag 15 september in het
Diaconaal Centrum ('Huis van Compassie') te Nijmegen

'We moeten met zijn allen actief worden'

Tekst: Henk Strikkers; foto: Sweta Abrahamian

Qader Shafiq geïnstalleerd als ambassadeur van de vrede

'We moeten met zijn allen actief worden'. Als de opening van de Nijmeegse Vredesweek in één zin samengevat zou kunnen worden, dan zou het deze titel wel zijn. Het is een uitspraak van Max Koffi, oprichter van Africa In Motion, die pleit voor meer burgerbewustzijn om zo op kleine schaal verbeteringen in het leven van onze Afrikaanse naasten te brengen. Het citaat slaat echter ook op de hele Vredesweek 2012 die feestelijk werd geopend in Diaconaal Centrum de Haard. Voordat de festiviteiten daadwerkelijk losbarstten introduceerden de twee hoofdorganisatoren van de Vredesweek, Piet Muller en Hans Slavenburg, de gedachte achter en het programma voor de komende zeven dagen. Het thema van deze jaargang is 'Vrede met de aarde' en dat heeft natuurlijk alles te maken met de grondstoffenproblematiek die maar eens te meer de lont in een kruitvat blijkt te zijn. Slavenburg: 'Het thema is er één dat op meerdere plaatsen speelt. Dat kozen wij met opzet, omdat iedereen mag meedoen.'

De week voorafgaand aan het Vredesfeest van zaterdag 22 september stond vooral in het teken van bezinning op onze manier van leven en de gevolgen van die levenswijze. Het begin daarmee werd bij de opening direct gemaakt door een film over grondstoffen en hun relaties tot conflicten te vertonen.

CDA-raadslid Albaer Hillen, Africa InMotion-oprichter Max Koffi en Ambassadeur van Vrede [Qader Shafiq](#) kregen daarna de kans om hun visie op het grondstoffenprobleem te geven. Hillen benadrukte de rol van Nijmegen in vredesactiviteiten en het aloude Hollandse imago met de vraag hoe we zouden moeten handelen: als koopman of als dominee? Zelf neigde Hillen naar een tussenweg: 'We moeten ons bedenken wat we kopen en wat we doen en wie we daarmee steunen. In die zin kan dit een ideale week voor bezinning zijn.'

Max Koffi benadrukte dat we alleen gezamenlijk iets kunnen doen aan de uitbuiting die op grote schaal plaatsheeft in Afrika en andere derdewereldlanden. Op basis van grondstoffen is de Democratische Republiek Congo immers het rijkste land ter wereld, maar omdat alle bewerking en verwerking van die grondstoffen elders plaatsheeft profiteert het land nauwelijks. Dat moet volgens Koffi veranderen: 'We moeten toe naar een ander systeem van Fair Trade, waarin mensen dichtbij de vindplaats van grondstof dat verwerken tot een exportproduct.'

Als laatste was het de beurt aan Qader Shafiq, die tijdens de Nijmeegse Vredesweek als ambassadeur van Vrede door het leven zou gaan. Shafiq weet de grondstoffen-problematiek met name aan het feit dan consumenten te weinig nadenken over de gevolgen van wat ze kopen of de oorzaken van nieuwsfeiten als de Somalische piraterij of de toestroom naar het Italiaanse eilandje Lampedusa. 'Misschien zijn de dominees gaan verkopen en de koopmannen gaan preken', was zijn pakkende samenvatting.
(lees ook het [interview in de Gelderlander](#))

Voor Shafiq was de middag nog niet klaar. Hij werd direct na zijn inspirerende woorden geïnstalleerd als ambassadeur van vrede. Zijn inauguratie-rede was een mooie: 'Ik heb sinds mijn studie altijd diplomaat willen zijn en nu ben ik het eindelijk. En ook nog eens van het mooiste van de vrede, van de medemenselijkheid.' Over zijn opdracht was hij duidelijk: in één week de boodschap van de Vredesweek aan zoveel mogelijk mensen uitdragen. Wat die boodschap is? 'Meer solidariteit bewerkstelligen en eerlijker delen. Wereldwijd.'

Na de speech van Shafiq en een opgewekte feestdrank was iedereen vol energie om van de Vredesweek een groots succes te maken.

Verdere activiteiten in de Nijmeegse Vredesweek van maandag 17 t/m zondag 23 september 2012

Tekst samengesteld door Piet Muller.

De organisatoren van de Nijmeegse Vredesweek 2012 hadden voor de hele week een uitgebreid programma opgesteld. Hierbij lag het accent op 'Vrede met de Aarde', en hiermee samenhangend: hoe houden we onze aarde in stand? Hoe kunnen we duurzaamheid bereiken? Dit thema was afgeleid van het landelijke thema van de Vredesweek dat IKV PaxChristi voor 2012 had gekozen: Grondstoffen en conflict.

Van de verschillende activiteiten is geen totaal verslag gemaakt. Hieronder staan delen van de teksten die in het programmaboekje van de Vredesweek over elke activiteit waren opgenomen. Het is terug te vinden op de website van de Raad voor Levensbeschouwing en Religie http://www.rlnijmegen.nl/VredseW_BoekjeA5_los.pdf.

Vele activiteiten vonden plaats in Diaconaal Centrum De Haard, waar wij een week lang de Nijmeegse ambassade van vrede mochten vestigen. Hartelijke dank daarvoor!

Wij vonden Qader Shafiq, beleidsmedewerker van COS Gelderland, bereid onze ambassadeur van vrede te worden. De tekst die hij in het programmaboekje voor de Vredesweek schreef tekent hem nog beter dan de tekst die over hem geschreven werd. Zie alweer onze website.

Tot onze spijt is veel te weinig bekendheid gegeven aan de verschillende activiteiten van deze Vredesweek. Dat heeft mede geleid tot een beperkte publieksopkomst, terwijl toch het programma inhoudelijk veel te bieden had. Dat blijkt wel uit hetgeen nu volgt!

Op *maandag 17 september* waren er twee opeenvolgende presentaties in centrum De Haard. Eerst sprak Ad Lansink over het belang van duurzaamheid voor vrede en veiligheid. De Ladder van Lansink is in de afvalwereld een gevelegeld woord. De uitdrukking geeft de voorkeursvolgorde aan voor het optimale beheer van afval. Het voorkomen van afval is de bovenste sport van de ladder. Dan volgen product- en materiaalhergebruik, daarna verbranding met terugwinning van energie en tenslotte storten.

Ad Lansink, de bedenker van deze afvalhiërarchie, toonde aan dat schaarste van grondstoffen - een van de bronnen van onvrede en conflicten - voorkomen kan worden door bewust om te gaan met de hulpbronnen van de aarde. Hij ging ook in op de gedeelde verantwoordelijkheid van overheid, bedrijfsleven en burgers en toonde aan dat iedereen een bijdrage kan leveren aan een veilige, duurzame en vreedzame samenleving. En dan niet alleen in Nederland, maar ook in Europa en zelfs mondiaal. Daartoe dient de lineaire economie geleidelijk omgebouwd te worden in een kringloopmodel.

Vervolgens gaf Max Koffi, oprichter van 'Africa in Motion', een presentatie over 'Landroof in Afrika - waar moeten Afrikanen heen?' zie ook [filmpje op website](#)

Afrika vormt sinds 2008/2009 het toneel van een wereldomvattende jacht op land. Als reactie op de voedsel-, klimaat- en energiecrisis proberen landen met relatief veel kapitaal maar een beperkt landbouwareaal, zoals de Golfstaten, Saudi-Arabië, Zuid-Korea, Japan en China, toegang te krijgen tot lege gebieden in sub-Sahara Afrika voor de verbouw van voedsel en biobrandstoffen.

Ook andere opkomende landen, zoals Brazilië, India en Zuid Afrika, alsook een aanzienlijke groep Europese en Amerikaanse ondernemers, zijn volop aan het investeren in goedkope landbouwgrond in landen zoals Madagaskar, Ethiopië, Mozambique, Senegal, Tanzania, DR Kongo, Soedan etc..

Wat is eigenlijk de stand van zaken? Wat weten we van de gevolgen van grootschalige landacquisitie voor voedselzekerheid van Afrikanen? Max Koffi (oprichter AIM) ging in op deze vragen op basis van voorbeelden uit de praktijk. Zijn organisatie pleit voor een hervorming van de handelspolitiek van Nederland, met gerichte aandacht voor economische emancipatie van Afrikaanse landen.

Een korte film over dit thema is via bijgaande link te vinden op www.rlnijmegen.nl

Op dezelfde *maandag 17 september* gaf ir. Remond Pahladsingh met Inder Lalbahadoersing in de Shree Raam Mandir te Wijchen een presentatie over de mogelijkheden van een waterstofeconomie en nieuwe technieken voor drinkwatervoorziening.

Het Kenniscentrum Shree Raam Mandir van de Hindoegemeenschap wil de jongeren in Nederland betrekken bij het oplossen van de vraagstukken rondom duurzaamheid en drinkwatervoorziening. We willen, samen met jongeren, werken aan een waterstofeconomie waarbij zonne-energie een belangrijke plaats krijgt.

Wij laten de jongeren zien hoe men met zonne-energie, door elektrolyse, waterstof en zuurstof kan maken. De waterstof wordt dan gebruikt om bijvoorbeeld een auto te laten rijden. Voor de miljoenensteden in bijvoorbeeld India is dit de ideale oplossing om de luchtvervuiling een halt toe te roepen. We geven een demonstratie van een waterstofauto.

In ons Kenniscentrum ontwikkelen wij een waterpomp met toepassing van vacuümtechniek. Daarmee kan men met gebruikmaking van zonne-energie drinkwater oppompen en distribueren. Het grootste gevaar daarbij is lekkage. De pomp hopen we spoedig te kunnen laten zien; nu kunnen we alleen de theorie demonstreren. Wij willen de jongeren zoveel mogelijk kennis over deze twee heel belangrijke onderwerpen meegeven en hopen dat zij actief in het Kenniscentrum gaan meewerken.

Op *dinsdag 18 september* verzorgde Transition Town Nijmegen in De Haard een filmavond op het thema 'Samen op weg naar een betere wereld!' Anita Dickson en Cecile van de Pol vertoonden de documentaire 'In Transition 2.0', een film die laat zien wat de Transition Town beweging beoogt. Hoe creëer je met aandacht voor elkaar, voor de omgeving en voor de toekomst een betere wereld?

Aandacht is de sleutel van de deur van mogelijkheden. Waar je je aandacht op richt, dat wordt groter. Richt je je aandacht op het negatieve, dan wordt dat versterkt en lijkt het groter dan het positieve. Gelukkig werkt dat andersom ook.

Dat gegeven weet Transition Towns op onnavolgbare wijze te benutten om een positief verschil in de wereld te maken. Mensen worden aangesproken op hun eigen kracht en talenten en worden gevraagd om die in te zetten voor de wereld van morgen. Niet meer machteloos voor de tv zitten en kijken hoe de aarde steeds sneller vernield wordt, maar je eigen invloed en energie gebruiken om dingen in je omgeving positief te veranderen. Het motto is: denk groot, begin klein. Welke invloed wil jij uitoefenen op de wereld om je heen?

Hoe weet Transition Towns mensen te mobiliseren? Wat doen die mensen dan precies? Wat kun je zelf, alleen of samen met anderen, doen. Laat je inspireren door de duizenden initiatieven die er wereldwijd al zijn en sluit je aan bij een Transition Town in je buurt. Is er nog geen initiatief bij jou in de buurt? Geen nood! Je kunt er zelf eentje starten. Zie www.transitiontowns.nl

Op *woensdag 19 september* werd in het gebouw van Het Apostolisch Genootschap te Nijmegen een Vredesconcert gegeven.

Het regionaal jongerenkoor van Het Apostolisch Genootschap, gedirigeerd door Jeroen Siegers, zong inspirerende eigentijdse liederen. Daarnaast waren er solistische bijdragen van Marieke Lekkerkerk, cello; Lennie Ouwens, zang; Koen Mulder, piano en Cor van Wageningen, orgel.

Op dezelfde *woensdag 19 september* werd in het Jewel Heart centrum te Nijmegen de documentaire 'Taste the waste' vertoond.

De documentaire 'Taste the Waste' reist over de wereld om te zien hoe voedselverspilling plaats vindt, maar ook wat we er aan kunnen doen. De film is Nederlandstalig ondertiteld.

Vragen als 'Waarom wordt sushi als varkensvoer gebruikt?' of 'Hoeveel draagt voedselverspilling bij aan wereldhonger?' komen aan de orde, worden o.a. aan verkopers, supermarktmanagers, Ministeries van Gezondheid, overheden en EU-bureaucraten gesteld.

Taste the Waste laat zien hoe we verspilling kunnen reduceren zonder verlies van de huidige standaard van leven.

Mensen uit alle delen van de wereld komen aan het woord, laten zien hoe zij voedselverspilling een halt toeroepen en zo een bijdrage leveren aan een betere wereld!

Jewel Heart is een door Z.H. de Dalai Lama erkend Tibetaans boeddhistisch centrum en is aangesloten bij de Boeddhistische Unie Nederland. Zie www.jewelheart.nl

Op *donderdag 20 september* vond in De Haard een bezinningsavond plaats over het thema Duurzaamheid.

Duurzaamheid is niet een nieuw begrip, al klinkt de term (gelukkig) steeds vaker. Al in oude tijden was er sprake van milieubewustheid en zorgzaamheid in de omgang met de aarde. Veel bepalingen in de eerste vijf boeken van het Oude Testament (door de Joden Thora genoemd) getuigen daarvan en geven ook nog hedendaagse inspiratie. Rob Cassuto belichtte een aantal daarvan onder de titel "Zes plus één is zeven", wat refereert aan het op het getal zeven gebaseerde ritme van rust en werk voor mens en aarde

"De man die bomen plantte" is een ontroerend verhaal over een toegewijd en geduldig man, die ver voorbij de korte termijn dacht en handelde in zijn omgang met het stukje aarde dat hij bewoonde. Het werd verteld door Annechien Oldersma die in het Humanisme haar inspiratiebron vindt.

Charles Hamburger wisselde de woorden af met zijn cello, een instrument dat de toon van de aarde ademt. Hij speelde een aantal fragmenten uit de beroemde cellosuites van Johann Sebastian Bach. Nog

Voor de teksten gelezen door Rob Cassuto en Annechien Oldersma zie bijgaande link naar <http://www.rlnijmegen.nl/>

Eveneens op *donderdag 20 september* werd in de Doopsgezind-Remonstrantse kerk van Nijmegen een Open Gemeenteavond gehouden om met elkaar en anderen te denken over en plannen de maken voor een Duurzame Kerk.

Jasper Pondman, adviseur in milieuzaken, stelde de vraag: Hoe kan de eigen duurzame kerk er in de toekomst uitzien? Daarvoor is nodig dat we onszelf eerst een beeld gaan vormen van onze eigen wensen en verwachtingen. Dat gebeurt op basis van een theoretisch stappenplan, dat laat zien op welke manier we daarop zicht kunnen krijgen. Daarna ging men tijdens groeps gesprekken kijken op welke manier veranderingen mogelijk worden gemaakt.

De stuurgroep Duurzame Ontwikkeling, die zich binnen de doopsgezinde kerken in Nederland bezig houdt met duurzaamheid en ontwikkelingssamenwerking, heeft in 2009 een uitgebreide enquête gehouden onder de doopsgezinde gemeenten. Uit de resultaten van deze enquête is gebleken dat een aantal gemeenten heel ver waren met de implementatie van duurzaamheidsmaatregelen. Door goed te kijken naar de aanpak van de succesvolle gemeenten kon een stappenplan worden opgesteld, op basis van de creatiespiraal. Dat stappenplan is op aanvraag beschikbaar.

De Vredesbezinningsbijeenkomst op *zaterdagmorgen 22 september*, voorafgaand aan het Vredesfeest van die dag, maakte een essentieel onderdeel uit van de hele Nijmeegse Vredesweek. Het verslag hiervan is opgenomen voorin het verslag van het Vredesfeest. Ook hier werden allereerst vragen gesteld:

Wij bezinnen ons samen voor vrede. Vrede in onszelf, met elkaar en met de aarde. Want hoe gaan wij met onszelf, elkaar en de aarde om? Putten wij het uit? Verbruiken wij alle aangeboden grondstoffen? Of gunnen wij de ander ook energie? Samen willen wij aan vrede bouwen! Tijdens deze bezinningsbijeenkomst stonden we stil bij die vragen - ieder op zijn of haar eigen manier, vanuit de eigen taal en traditie, door te bidden, mediteren, zingen en delen. Door stil te zijn en door te luisteren naar elkaar. Vanuit verschillende religieuze en levensbeschouwelijke ziens- en zijnswijzen - waaronder Hindoeïsme, Boeddhisme, Jodendom, Christendom, Islam, Hindoeïsme en Bahá'í - werd hieraan bijgedragen, met als doel tezamen het licht van vrede in ons midden te laten branden.

Als sluitstuk van onze Vredesweekactiviteiten was er *zondagmorgen 23 september* in de Dominicuskerk een jongerenviering voor jong en oud georganiseerd door jongerenkoor Odeon in de Effataparochie. Hier werd het thema benaderd vanuit drie invalshoeken: vrede met je zelf, vrede met de ander en vrede met de wereld.

Dit verslag mag niet eindigen zonder vermelding van de reeks duurzaamheidsinitiatieven in Nijmegen met wie wij afspraken dat ze in het kader van de Nijmeegse Vredesweek konden worden bezocht:

- Repair Café in het Oud Burgeren Gasthuis – hulp bij reparatie van je kapotte spulletjes
- Hobbycentrum Nonnendaal – informatie over alle (ook duurzame) hobbyactiviteiten
- Milieu-informatiecentrum De Broeikas – informatie over milieuzaken, milieudefensie, Transition Town Nijmegen, de Gelderse Energie-Coöperatie
- Informatiecentrum Het Groene Hert – deskundig advies over subsidieaanvragen voor duurzaamheidsvoorzieningen, zonnepanelen, groene daken enz.
- Zonnepanelenfabriek Solesta – rondleiding en advies over zonnepanelen, zonneboilers enz.
- Zonnepaneleninitiatief van een aantal buurtbewoners o.a. Henk Jans, aan de van Heutzstraat

Tot slot graag een reeks van dankbetuigingen: aan onze sponsors, al vermeld in het verslag van het Vredesfeest – in dit verband met name de gemeente Nijmegen en Het Groene Hert; aan een bijzondere sponsor: IKV Pax Christi, initiatiefnemer van de landelijke Vredesweek en spin in het netwerk van ambassades van Vrede; aan degenen die meewerkten aan het programma van de openingsbijeenkomst; die een programma-avond of -ochtend in de Vredesweek verzorgden – en daarbij in het bijzonder degenen die de Vredesbezinningsbijeenkomst bezielden; aan degenen die mogelijk maakten dat hun duurzaamheidsinitiatief mocht worden bezocht; Fons Claessen van de gemeente Nijmegen (Power2Nijmegen) en Maarten Visschers van het GNMF, die ons van advies dienden; onze eigen kerngroep en andere vrijwilligers, en niet in de laatste plaats: Qader Shafiq, onze ambassadeur van vrede, die ook in de komende maanden, ja liefst zijn leven lang, aan de vrede wil werken!

Raad voor Levensbeschouwing en Religie
Secretaris: Hans Slavenburg
Queenstraat 56, 6663 HD Lent
024 – 3578870, info@rlrnijmegen.nl

Raad van Kerken Nijmegen
Secretaris: Brenda Mathijssen
secretariaat@raadvankerkennijmegen.nl